

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

Scrúdú na hArdteistiméireachta 2021

Oideachas Reiligiúnach

Gnáthleibhéal

Dé hAoine 25 Meitheamh Tráthnóna 2:00 – 4:00

Líon Iomlán na Marcanna 240

Treoracha Ginearálta d'Iarrthóirí

CAITHFIDH IARRTHÓIRÍ IAD SEO A LEANAS A FHREAGAIRT

- CEIST **AMHÁIN** AS AONAD A hAON
- ROINN **AMHÁIN** AS AONAD A DÓ
- ROINN **AMHÁIN** AS AONAD A TRÍ

AONAD A hAON

NÍ MÓR DUIT CUID *a)* AGUS CUID *b)* A FHREAGAIRT AS CEANN **AMHÁIN** DE NA TRÍ CHEIST SEO A LEANAS.

(Tá 80 marc ag gabháil le gach ceist)

ROINN A CUARDACH BRÍ AGUS LUACHANNA

CEIST 1. CUARDACH NA BRÍ

- a) ● SPRIOC AGUS CUSPÓIR NA BEATHA ● BRÍ NA MAITHE AGUS AN OILC
Déan cur síos ar **dhá** shampla den chaoi a bhfeictear daoine a chuireann ceisteanna faoi *cheachtar* de na saincheisteanna thuas sa lá atá inniu ann i gcúrsaí ealaíne, litríochta, ceoil nó cultúir óige. (40 marc)

(Foinse: blog.tcea.org)

- b) *D'úsáid daoine i ngach ré ealaín agus déantúsáin chun smaointe a léiriú faoi bhrí na beatha.*
Tabhair breac-chuntas ar conas is féidir cuardach an duine ar bhrí na beatha a fheiceáil in **dhá** shaothar ealaíne nó déantúsáin as cultúr ársa a ndearna tú staidéar air. (40 marc)

CEIST 2. TRADISIÚN AN CHUARDAIGH

- a) Mínigh **dhá** chúis a mbeadh duine ar nós cuma leis/léi faoi chuardach bhrí na beatha i sochaí an lae inniu. (40 marc)
- b) ◆ AN CHRÍOSTAÍOCHT ◆ AN TIOSLAMACHAS ◆ AN GIÚDACHAS
Scrúdaigh an chaoi a bhíonn tionchar ag an tuiscint ar leith ar Dhia ar chleachtas reiligiúnach na mball, in **dhá** cheann de na reiligiúin seo thuas. (40 marc)

CEIST 3. AN FHEALSÚNACHT

- a) ● DÉACHT NÁDÚR AN DUINE ● TÁBHACHT IDÉANNA ● NÁDÚR NA RÉALTACHTA
Tabhair breac-chuntas ar smaointeoireacht Phlatóin maidir le **dhá** cheann de na smaointe thuas. (40 marc)
- b) Déan cur síos ar shampla den chaoi a ndearna Arastatal forbairt bhreise ar cheann **amháin** de smaointe Phlatóin. (40 marc)

(Foinse: illimvemedeni.yet.com)

AONAD A DÓ

NÍ MÓR DUIT *DHÁ* CHEANN AR BITH DE CHODANNA: *a)*, *b)*, *c)* AS CEANN **AMHÁIN** DE NA TRÍ ROINN SEO A LEANAS A FHREAGAIRT. (Tá 80 marc ag gabháil le gach roinn)

ROINN B AN CHRÍOSTAÍOCHT: BUNÚS AGUS CUR IN IÚL COMHAIMSEARTHA

- a) Déan cur síos ar **dhá** shampla den chaoi ar mhúin Íosa dá lucht leanúna faoi thréithe 'Ríocht Dé' trína fhocail nó trína ghníomhartha. (40 marc)
- b) Mínigh **dhá** shlí ina raibh seanmóireacht Íosa faoi Ríocht Dé difriúil leis an gcaoi ar thuig na Giúdaigh í le linn aimsir Íosa. (40 marc)
- c) Scrúdaigh an chaoi a ndéanann sainchreideamh Críostaí **amháin** sa lá atá inniu ann iarracht leanúint ar aghaidh le misean Íosa trí mheán a gcuid oibre. (40 marc)

ROINN C REILIGIÚIN DHOMHANDA

- a) Déan cur síos ar cad atá i gceist le **gach** ceann de na gnéithe seo de reiligiún príomhúil:
● MANA ● SEAMAN (SHAMAN) ● GEIS ● TÓTAM (40 marc)
- b) Scrúdaigh an gnáthdháileadh domhanda na mball inniu i **ngach** ceann de na reiligiúin seo:
◆ AN BÚDACHAS ◆ AN CHRÍOSTAÍOCHT ◆ AN HIONDÚCHAS
◆ AN TIOSLAMACHAS ◆ AN GIÚDACHAS (40 marc)
- c) Roghnaigh reiligiún **amháin** as Liosta A agus reiligiún **amháin** as Liosta B thíos:
Liosta A: ◆ AN CHRÍOSTAÍOCHT ◆ AN GIÚDACHAS
Liosta B: ◆ AN BÚDACHAS ◆ AN HIONDÚCHAS ◆ AN TIOSLAMACHAS
Déan comparáid idir an tuiscint ar shlánú/ar fhuascailt atá le fáil i dteagasc an **dá** reiligiúin atá roghnaithe agat thuas. (40 marc)

ROINN D CINNEADH MORÁLTA A DHÉANAMH

- a) Déan cur síos ar shaincheist mhorálta a bhí mar ábhar mór imní do dhaoine a bhí ag maireachtáil i **ngach** ceann de na sibhialtachaí ársa seo thíos:
● NA hEABHRAIGH ● NA RÓMHÁNAIGH (40 marc)
- b) Déan cur síos ar an ról a bhféadann an tsaoirse mhorálta a imirt chun cuidiú le fás an duine i dtreo na haibíochta morálta. (40 marc)
- c) Mínigh an chaoi a bhfuil athrú tagtha sa smaointeoireacht ó Ré na hEagnaíochta anuas maidir leis an moráltacht a bhaineann le ceann **amháin** de na saincheistean seo:
● PIONÓS AN BHÁIS ● DÚSHAOTHRÚ LEANAÍ ● SCLÁBHAÍOCHT (40 marc)

AONAD A TRÍ

NÍ MÓR DUIT CUID *a)* NÓ CUID *b)* AS CEANN **AMHÁIN** DE NA CEITHRE ROINN SEO A LEANAS A FHREAGAIRT.

(Tá 80 marc ag gabháil le gach roinn)

ROINN E REILIGIÚN AGUS INSCNE

- a) *Measann reiligiúin dhomhanda fir agus mná a bheith ar comhchéim.*

Scrúdaigh an fhianaise maidir leis an ráiteas seo sna téacsanna diaga a bhaineann le **dhá** cheann de na reiligiúin seo:

◆ AN BÚDACHAS ◆ AN CHRÍOSTAÍOCHT ◆ AN HIONDÚCHAS ◆ AN TIOSLAMACHAS ◆ AN GIÚDACHAS (80 marc)

(Foinse: In oiriúint ón cerisnet.org)

nó

- b) *Is féidir an méid a chuir mná le traidisiúin reiligiúnacha a fheiceáil i scéalta beatha —*

● BUNAITHEOIRÍ & LEASAITHEOIRÍ ● SCRÍBHNEOIRÍ ● LEASAITHEOIRÍ ● SMAOINTEOIRÍ
NA nORD RIALTA REILIGIÚNACHA SÓISIALTA SPIORADÁLTA

Roghnaigh bean **amháin** as ceann ar bith de na catagóirí thuas agus déan cur síos ar scéal a beatha ag baint úsáid as **gach** ceann de na ceannteidil seo a leanas:

- i. An creideamh/tiomantas a bhí aici. (40 marc)
ii. Ceisteanna a d'eascair as a saol agus a cuid oibre. (40 marc)

ROINN H AN BÍOBLA: LITRÍOCHT AGUS TÉACS DIAGA

- a) Déan cur síos ar **dhá** shampla den chaoi a ndearnadh traidisiúin ó bhéal a chaomhnú sna Scríptúir Eabhraise. (80 marc)

nó

- b) ● AN PHRÓLÓG (EOIN 1:1-18)
● AN tSEANMÓIR AR AN TALAMH RÉIDH (LÚCÁS 6:20-49) ● AN CLAOCHLÚ (MARCAS 9:2-13)
Scrúdaigh ceann **amháin** de théacsanna an Tiomna Nua thuas trí **gach** ceann de na ceisteanna seo: i. Cén bunchúlra/bunchomhthéacs a bhí ag an téacs? (40 marc)
ii. Cad deir an téacs faoin gcaidreamh idir Dia agus daoine? (40 marc)

(Foinse: JFJFP.com)

ROINN I REILIGIÚN: EISPÉIREAS NA hÉIREANN

- a) Déan cur síos ar **dhá** shampla den tslí ar chuir Naomh Pádraig cleachtais Réamh-Chríostaíochta in oiriúint le linn a mhisin in Éirinn. (80 marc)

nó

- b) i. Déan cur síos ar **dhá** ghné de chuid na hEaglaise Críostaí a forbraíodh san Eoraip in aimsir Naomh Pádraig. (40 marc)
ii. Próifíligh **dhá** shlí inar chuir an Eaglais Chríostaí in Éirinn le forbairt na Críostaíochta san Eoraip le linn na gcéadta bliain díreach i ndiaidh aimsir Naomh Pádraig. (40 marc)

(Foinse: irish history links.net)

- a) i. Déan cur síos ar an tuiscint ar chruthú an domhain/an domhan nádúrtha atá le fáil i ngceann **amháin** de na reiligiúin seo a leanas:
- ◆ AN BÚDACHAS ◆ AN CHRÍOSTAÍOCHT ◆ AN HIONDÚCHAS
 ◆ AN TIOSLAMACHAS ◆ AN GIÚDACHAS (30 marc)
- ii. Pléigh na cúiseanna ar féachadh ar theoiric éabhlóide Darwin mar theoiric a bhí ag teacht salach ar thuiscint reiligiúnach ar chruthú an domhain/an domhan nádúrtha. (50 marc)

nó

- b) i. Tabhair breac-chuntas ar an gcaoi a mbreathnaítear ar bhunús na cruinne *nó* ar an mbás agus ar bheith ag fáil bháis ó thaobh na heolaíochta de. (40 marc)
- ii. Déan comparáid idir an chaoi a mbreathnaítear ar bhunús na cruinne *nó* ar an mbás agus ar bheith ag fáil bháis i dteagasc mór-reiligiúin dhomhanda agus an chaoi a mbreathnaítear orthu ó thaobh na heolaíochta de. (40 marc)

(Foinse: In oiriúint ón www.religiousnaturalism.org)

Níl aon ábhar scrúdaithe ar an leathanach seo

Níl aon ábhar scrúdaithe ar an leathanach seo

Níl aon ábhar scrúdaithe ar an leathanach seo